

Aan

Minister van SZW

18/12 2023
cc: BEIC

nota

Beantwoording SO eerste fase Clingendael onderzoek
Turkse diasporabeleid

TER BESLISSING

Directie

Datum

17 november 2023

Onze referentie

2023-

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

5

Aanleiding

Op 26 oktober jl. heeft de VKC SZW een Schriftelijk Overleg ingediend over uw brief in reactie op de eerste fase van het onderzoek van Clingendael naar het Turkse diasporabeleid in Nederland (zie bijlage 1).

Geadviseerd besluit

Instemmen met de voorgestelde beantwoording en deze, mede namens MJ&V en MBZ, aan de Kamer te verzenden.

Kernpunten

Algemeen

- Er zijn 22 vragen gesteld, waarvan 17 door de fractie van de VVD en 5 van D66.
- De vragen op SZW-terrein gaan over de uitwerking van het Turkse diasporabeleid op de integratie van Turkse-Nederlanders; de contacten van SZW met de Turks-Nederlandse gemeenschappen; hun binding met Nederland en Turkije; het tegengaan van discriminatie; en hoe andere gemeenschappen het diasporabeleid van andere landen ervaren.
- De overige vragen liggen op het terrein van J&V, BZ, BZK en OCW. Die gaan over ongewenste buitenlandse inmenging (OBI) vanuit Turkije; organisaties binnen het Turkse diasporabeleid; campagnereggeving en; de financiering van Turkse weekenscholen.
- Vanwege interdepartementale afstemming (met BZ, BZK, J&V en OCW) is er al wat afstemmingstijd verstreken.

Beantwoording vragen SZW-terrein

- U geeft aan dat internationaal geaccepteerd diasporabeleid in Nederland toegestaan is. Wanneer dit beleid de grenzen van onze rechtsstaat overschrijdt, dan wel de participatie in de Nederlandse samenleving belemmert, treedt het kabinet op via de OBI-aanpak.
- Met betrekking tot het onderzoeksresultaat van Clingendael – dat bijna de helft van de respondenten zich niet vertegenwoordigd voelt door de Turks-Nederlandse koepelorganisaties waarmee het Rijk spreekt – geeft u aan dit signaal mee te nemen in de uitwerking van de moties van de leden Palland (CDA) en Becker (VVD) (zie onder toelichting).¹

¹ Kamerstuk 32 824, nr. 403 en Kamerstuk 35 228, nr. 45

- Verder geeft u aan dat de Kamer in 2020 door uw voorganger is geïnformeerd over het contact tussen SZW en ISN. De afspraken die toentertijd zijn gemaakt, worden regelmatig in de gesprekken met ISN herhaald.
- Met betrekking tot het onderzoeksresultaat – dat 60% van de Nederlanders met een Turkse achtergrond zich primair met Turkije identificeert – geeft u aan dat dit niet noodzakelijkerwijs betekent dat deze Turkse-Nederlanders geen binding met Nederland ervaren. Daarbij benoemt u het aantal respondenten dat binding met Nederland en Turkije ervaart en benadrukt u dat bindingsvraagstukken voor iedere Nederlander persoonlijk zijn.
- Tevens benadrukt u dat het onacceptabel is dat veel Nederlanders met een Turkse achtergrond discriminatie ervaren. U benoemt de maatregelen die het kabinet hiertegen neemt, zoals het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme, het Actieplan tegen arbeidsmarktdiscriminatie en het Programma voor een Inclusieve Arbeidsmarkt.
- Tenslotte benoemt u het voornemen om op landen-neutrale wijze verder onderzoek te verrichten naar ervaren diasporabeleid. Daarvoor wacht u de afronding van het onderzoek van Clingendael af, om hun inzichten mee te nemen in de verbreding van deze onderzoeksvraag.

Datum
17 november 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

*Now, de
vind dit wel iets
problematischer dan
het geschiedt
een eens!
maaf dat is
dan wel
apart*

Toelichting

Kabinetsreactie eerste fase onderzoek Clingendael

Op 2 oktober jl. heeft u de kabinetsreactie op de eerste fase van het onderzoek van Clingendael, mede namens MJ&V, aan de Kamer verzonden (zie bijlage 3 voor de voorbereidende nota). Daarin werden de belangrijkste bevindingen uit de eerste fase van het onderzoek benoemd en het proces voor de tweede fase toegelicht.

CD buitenlandse beïnvloeding en inmenging

De hierboven genoemde kabinetsreactie betrof een verzoek van de VKC SZW ter voorbereiding op het commissiedebat buitenlandse beïnvloeding en inmenging van 4 oktober jl. (zie bijlage 4 voor het verslag van dit debat).

TMD buitenlandse beïnvloeding en inmenging

Op verzoek van de VVD is op 11 oktober jl. een tweeminutendebat met u gevoerd (zie bijlage 5 voor het verslag van dit debat). Daaropvolgend zijn twee moties aangenomen:

Motie Becker, Piri en Podt:

- verzoekt de regering werk te maken van een effectieve integrale aanpak ongewenste buitenlandse beïnvloeding ter bescherming van Nederlandse burgers en diaspora inclusief een centraal meldpunt voor slachtoffers en dit meldpunt operationeel te hebben uiterlijk in het voorjaar van 2024.

= JkV/B2

Motie Becker:

- verzoekt de regering in de contacten met verschillende gemeenschappen te voorkomen dat organisaties aan tafel komen te zitten die aantoonbaar integratie hebben tegengewerkt en een ongewenste agenda van buitenlandse beïnvloeding voorstaan;

- verzoekt de Kamer jaarlijks een overzicht te verstrekken met welke organisaties structureel contacten worden onderhouden in het kader van integratie en samenleven.

Datum
17 november 2023

Onze referentie
2023- [REDACTED]

In de beantwoording van het schriftelijk overleg staat opgenomen dat de Kamer in 2024 over de motie van de leden Becker, Piri en Podt wordt geïnformeerd. Deze motie is overgedragen aan de NCTV, als coördinator van de Rijksbrede OBI-aanpak. De andere motie van lid Becker wordt wel door SZW uitgewerkt; daarover staat in de beantwoording opgenomen dat u ernaar streeft de Kamer in Q1 2024 per brief te informeren.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kabinetsreactie eerste fase onderzoek Clingendael	Ter informatie (niet verzenden)	n.v.t.
2	Beantwoording SO	Verzenden aan TK	Antwoorden op SZW-terrein geel gearceerd.
3	Reactie MSZW oplegnota kabinetsreactie eerste fase onderzoek Clingendael	Ter informatie (niet verzenden)	n.v.t.
4	Verslag CD buitenlandse beïnvloeding en inmenging 4 oktober 2023	Ter informatie (niet verzenden)	n.v.t.
5	Verslag TMD buitenlandse beïnvloeding en inmenging 11 oktober 2023	Ter informatie (niet verzenden)	n.v.t.